

Regionalne systemy bezpieczeństwa i współpracy

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Liga Państw Arabskich odrzuca plan Trumpa dla Bliskiego Wschodu. „Niesprawiedliwy dla Palestyńczyków”*, 1.02.2020 r., dostępny w internecie: wiadomosci.gazeta.pl [dostęp 26.03.2020 r.].
- Źródło: *Karta Organizacji Państw Amerykańskich*, dostępny w internecie: hrlibrary.umn.edu [dostęp 26.03.2020 r.].
- Źródło: Andrzej Borowiak, *Na szczycie ASEAN przedstawiciel USA krytykuje Chiny za „zastraszanie”*, 4.11.2019 r., dostępny w internecie: forsal.pl [dostęp 26.03.2020 r.].

- Źródło: Maria Michur-Ziemba, *Cele i zasady funkcjonowania Wspólnoty Niepodległych Państw*, Rzeszów 2007, s. 1.

Regionalne systemy bezpieczeństwa i współpracy

Prezydium OPA

Źródło: Cancillería del Ecuador, licencja: CC BY-SA 2.0.

Obecnie na świecie istnieje wiele różnych organizacji międzynarodowych skupiających w swoich szeregach wszystkie lub część państw. Jednak jedyną uniwersalną organizacją międzynarodową, która działa na rzecz bezpieczeństwa i współpracy na świecie, jest Organizacja Narodów Zjednoczonych. Oczywiście funkcjonują też organizacje regionalne i subregionalne o mniejszym zasięgu oddziaływania niż ONZ, ale realizowane przez nie zadania i znaczenie są bardzo duże. Należą do nich państwa z danego regionu lub kontynentu, zajmują się życiem i zdrowiem ludzi albo też konkretnym działem gospodarki lub polityki.

Twoje cele

- Przeanalizujesz cele działania wybranych organizacji regionalnych i subregionalnych o charakterze ogólnym.
- Scharakteryzujesz działalność Wspólnoty Niepodległych Państw.
- Omówisz zadania Organizacji Państw Amerykańskich.
- Wskażesz cele Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej.
- Wyjaśnisz, na czym polega działalność Ligi Państw Arabskich i Unii Afrykańskiej.

Przeczytaj

Organizacje regionalne i subregionalne

Organizacje międzynarodowe ze względu na obszar ich oddziaływania dzielimy na:

- ogólne (powszechne) – zasięg ogólnoświatowy: wszystkie istniejące państwa, np. ONZ,
- regionalne – zasięg: wybrany obszar lub region, np. Unia Europejska, funkcjonująca na terenie Europy, czy też Unia Jedności Afrykańskiej, która w podobny sposób próbuje działać na terenie Afryki.

Obok tego podziału należy jeszcze wymienić organizacje subregionalne, które funkcjonują nie na terenie całego kontynentu, lecz w jego ściśle określonej części. Nazywamy je subregionalnymi organizacjami międzynarodowymi. Organizacje regionalne i subregionalne mają duże znaczenie, są bowiem przeciwwagą dla rozwijającego się procesu globalizacji.

Funkcje organizacji regionalnych i subregionalnych

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Wspólnota Niepodległych Państw

Ceremonia podpisania porozumienia białowieskiego, 8 grudnia 1991 roku.

Źródło: U. Ivanov / Ю. Иванов, licencja: CC BY-SA 3.0.

Upadek Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich (ZSRS) spowodował powstanie nowych państw na mapie świata. W miejsce dotychczasowego imperium powstała Federacja Rosyjska oraz liczne państwa narodowe, które wykształciły się z dotychczasowych republik sowieckich. Z tym faktem nie mogła się pogodzić Federacja Rosyjska, która straciła strefy wpływów oraz swoją pozycję międzynarodową. Dlatego już 8 grudnia 1991 roku na mocy układu białowieskiego trzy państwa postsowieckie podjęły decyzję o utworzeniu [Wspólnoty Niepodległych Państw \(WNP\)](#).

Twórcami WNP były Rosja, Ukraina i Białoruś, których najwyższe władze zawarły porozumienie o współpracy. Siedzibą organizacji został Mińsk. Celem organizacji było skupienie wszystkich dotychczasowych republik sowieckich. Dlatego 21 grudnia 1991 roku do organizacji przystąpiły kolejne były republiki ZSRS: Armenia, Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan, Mołdawia, Uzbekistan i Tadżykistan oraz Turkmenistan jako państwo stowarzyszone.

W 1993 roku doszła jeszcze Gruzja (WNP liczyła więc 12 członków), jednak w 2008 roku kraj ten wystąpił ze wspólnoty. W 2018 roku Wspólnotę Niepodległych Państw opuściła Ukraina.

Działalność WNP

WNP w 1994 roku podjęła próbę utworzenia Związku Euroazjatyckiego, co spotkało się ze sprzeciwem państw członkowskich. Jedynie Białoruś i Rosja były zainteresowane bliższą współpracą, co doprowadziło do powstania w 2000 roku organizacji subregionalnej Związek Białorusi i Rosji (ZBiR). Inne państwa członkowskie WNP także utworzyły subregionalne organizacje na terenie Azji – Euroazjatycką Wspólnotę Gospodarczą, którą następnie przekształcono w Euroazjatycką Unię Gospodarczą. Z kolei Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan i Mołdawia założyły Organizację na rzecz Demokracji i Rozwoju (GUAM), która spowodowała osłabienie roli WNP.

Próba rozwoju wpływów gospodarczych WNP było podpisanie w 2003 roku Układu o budowie wspólnej przestrzeni gospodarczej, któremu przyświecał cel zacieśnienia integracji gospodarczej Ukrainy, Rosji, Białorusi i Kazachstanu.

Starano się też stworzyć struktury wojskowe w ramach WNP. Krokiem w tym kierunku było podpisanie 15 maja 1992 roku Traktatu o bezpieczeństwie zbiorowym w Taszkencie. Sygnowało go jednak tylko sześć państw członkowskich WNP i choć z czasem przystąpiły kolejne, to inne z niego wystąpiły. Ostatecznie wiodącą rolę w Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym odgrywa Rosja, a jej celem jest reprezentowanie swojej racji

Flaga Wspólnoty Niepodległych Państw

Źródło: domena publiczna.

stanu oraz blokowania państwom członkowskim możliwości integracji z Organizacją Paktu Północnoatlantyckiego (NATO).

Organizacja Państw Amerykańskich

Flaga Organizacji Państw Amerykańskich

Źródło: Sodacan, licencja: CC BY-SA 4.0.

Istniejąca od 1948 roku [Organizacja Państw Amerykańskich \(OPA\)](#) jest kontynuatką działalności Unii Panamerykańskiej. OPA powstała na mocy Karty Bogoty podpisanej 30 kwietnia 1948 roku. Swoją działalność rozpoczęła 13 grudnia 1951 roku po ratyfikowaniu dokumentu przez $\frac{2}{3}$ państw członkowskich. Do organizacji należy 35 członków, czyli wszystkie państwa obu Ameryk. Głównym sukcesem OPA jest uchwalenie Amerykańskiej deklaracji praw

i obowiązków człowieka, która powstała wcześniej niż Powszechna deklaracja praw człowieka. Podstawowy cel OPA to umacnianie pokoju i bezpieczeństwa kontynentu amerykańskiego, pokojowe rozwiązywanie sporów między państwami członkowskimi, dążenie do wspólnego rozwiązywania problemów ekonomicznych, społecznych i politycznych. OPA jest uznawana za regionalną organizację ONZ, która działa według poszanowania następujących zasad: suwerenności i równości państw, nieinterweniowania i pokojowego rozwiązywania sporów, przestrzegania praw człowieka. Organizacja nie uznaje zdobyczy terytorialnych uzyskanych siłą oraz głosi zasadę solidaryzmu w przypadku agresji. OPA uznała pluralizm ideologiczny półkuli zachodniej.

W Organizacji Państw Amerykańskich początkowo dominowały Stany Zjednoczone, jednak z czasem organizacja się usamodzielniała, czego dowodem jest potępienie przez OPA amerykańskiej interwencji w Panamie w 1989 roku.

Dużym sukcesem OPA był zawarty w 1967 roku układ z Tlatelolco, na podstawie którego powstała bezatomowa strefa w Ameryce Łacińskiej, co było ważne w okresie wyścigu zbrojeń między Wschodem a Zachodem.

Na czele OPA stoi składające się z przedstawicieli państw członkowskich Zgromadzenie Ogólne, którego obrady odbywają się raz w roku. Zgromadzenie Ogólne wybiera Sekretarza Generalnego oraz określa kierunki polityki organizacji i jej budżet. Sekretarzem OPA od 2015 r. jest Urugwajczyk Luis Almagro. Siedziba główna organizacji znajduje się w Waszyngtonie. Zadania bieżące realizuje Stała Rada. W ramach Organizacji Państw Ameryki funkcjonują Międzyamerykańska Komisja Praw Człowieka i Międzyamerykański Trybunał Praw Człowieka.

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)

Organizacja powstała 8 sierpnia 1967 roku w celu koordynowania współpracy między państwami członkowskimi na płaszczyźnie politycznej, naukowej, gospodarczej i kulturalnej. Jednak prawdziwym powodem powstania [ASEAN](#) była obawa przed ekspansją komunizmu w tej części świata. W skład ASEAN wchodzi 10 państw z obszaru Azji: Filipiny, Tajlandia, Indonezja, Malezja, Singapur, Brunei, Wietnam, Laos, Mjanma (Birma) i Kambodża. Kandydatami do członkostwa są Papua-Nowa Gwinea i Timor Wschodni.

ASEAN za podstawowy cel swojej działalności uznaje dążenie do wzrostu ekonomicznego, rozwoju socjalnego i kulturalnego w regionie Azji Południowo-Wschodniej. By ten cel osiągnąć, należy dążyć do pokojowej współpracy między narodami przez promowanie regionalnego pokoju i stabilizacji. Państwa członkowskie zobowiązały się, by we wzajemnych stosunkach kierować się szacunkiem, zasadami suwerenności, równości i terytorialnej niepodzielności. Każde państwo członkowskie ma prawo do prowadzenia własnej polityki zagranicznej bez groźby cudzej interwencji. Wszystkie spory mają być rozwiązywane bez użycia siły. ASEAN próbuje rozwiązać pokojowo konflikt na Półwyspie Koreańskim, wykorzystując w tym celu pomoc państw Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych.

By wzmocnić funkcjonowanie ASEAN, w 1992 roku powołano do życia strefę wolnego handlu ASEAN Free Trade Area (AFTA) oraz zainicjowano integrację międzynarodową państw Azji w ramach Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC). Do podstawowych organów ASEAN zaliczamy: Spotkanie Szefów Rządów, Konferencje Ministerialne oraz Komisję Stałą. Pracami ASEAN kieruje Sekretarz Generalny stojący na czele sekretariatu, którego siedziba znajduje się w stolicy Indonezji, – Dżakarcie.

Flaga Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej

Źródło: domena publiczna.

Liga Państw Arabskich (LPA)

[Liga Państw Arabskich](#) powstała 22 marca 1945 roku w Kairze, z inicjatywy Egiptu, Iraku, Syrii, Arabii Saudyjskiej, Transjordanii i Libanu z pomocą dyplomacji brytyjskiej. Następnie do LPA przystąpił Jemen. Obecnie

Flaga Ligi Państw Arabskich

Źródło: domena publiczna.

LPA liczy 22 państwa członkowskie. Celem LPA jest integracja państw członkowskich i koordynowanie ich działalności gospodarczej. LPA ma rozwiązywać konflikty wewnętrzne między członkami organizacji – bez użycia sił zewnętrznych – i prowadzić zrównoważoną politykę międzynarodową. Organizacja ma promować współpracę kulturalną między Arabami. Działania te mają zapewnić wolność i suwerenność członkom Ligi Państw Arabskich. Organizacja pełniła

rolę mediatora w konfliktach między Libanem i Syrią w 1949 roku oraz Irakiem i Kuwejtem w 1961 roku.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Unia Afrykańska (UA)

[Unia Afrykańska](#) zastąpiła istniejącą do 2002 roku Organizację Jedności Afrykańskiej. Podobnie jak jej poprzedniczka, dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i jedności wewnętrznej w Afryce oraz rozwoju gospodarczego i politycznego kontynentu. Unia Afrykańska została powołana na wzór Unii Europejskiej, skupia w swoich szeregach 55 państw afrykańskich. Celem UA, obok kwestii gospodarczych, jest ochrona niepodległości państw członkowskich, ochrona praw człowieka i zdrowia, zwalczanie AIDS i korupcji. Ważną rolę odgrywa też dążenie do zachowania dziedzictwa kulturowego Afryki. Docelowo Unia Afrykańska dąży do stworzenia ogólnoafrykańskiego rynku zbytu na wzór UE oraz mechanizmu pozwalającego zakończyć istniejące w Afryce konflikty zbrojne. Odrębnym problemem jest ściąganie na teren Afryki kapitału zagranicznego w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego.

Flaga Unii Afrykańskiej

Źródło: domena publiczna.

Podsumowanie

Dokonaliśmy przeglądu tylko kilku regionalnych i subregionalnych organizacji międzynarodowych, zwracając uwagę na ich cele działania i obszar funkcjonowania. Jak

widać, organizacje te często się uzupełniają lub nawzajem wykluczają. Przynależność do nich jest szansą na rozwój, ale pod określonymi warunkami. Nie wszystkim państwom to odpowiada. Po II wojnie światowej obserwujemy skokowy wzrost liczby organizacji międzynarodowych, które mimo fluktuacji wciąż zyskują na znaczeniu.

Słownik

Liga Państw Arabskich (LPA) / League of Arab States

organizacja międzynarodowa, utworzona w 1945 roku z siedzibą w Kairze; została uznana przez ONZ za organizację regionalną; ma stałą misję przy ONZ w Nowym Jorku; jej głównym celem jest zacieśnienie współpracy politycznej, gospodarczej, kulturalnej państw członkowskich

Organizacja Państw Amerykańskich (OPA) / Organization of American States (OAS)

polityczno-wojskowa organizacja krajów półkuli zachodniej; utworzona w 1948 roku podczas IX Międzyamerykańskiej Konferencji w Bogocie jako kontynuacja Unii Panamerykańskiej

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej / Association of South East Asian Nations (ASEAN)

organizacja państw azjatyckich założona w 1967 roku przez Filipiny, Indonezję, Malezję, Singapur i Tajlandię w celu zacieśnienia współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej, kulturalnej i politycznej

Unia Afrykańska (UA) / African Union (AU)

międzynarodowa organizacja regionalna, z siedzibą w Addis Abebie, założona w 2002 roku; zrzesza 53 państwa afrykańskie

Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) / Содружество Независимых Государств

związek gospodarczo-polityczno-wojskowy Rosji i 10 (początkowo) byłych republik związkowych ZSRS (ZSRR); powstał w 1991 roku w wyniku umowy podpisanej na spotkaniu w Puszczy Białowieskiej prezydenta Rosji Borysa Jelcyna, prezydenta Ukrainy Łeonida Krawczuka i przewodniczącego Rady Najwyższej Białorusi Stanisława Szuszkiewicza

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się z mapą interaktywną obrazującą przynależność państw do poszczególnych organizacji i wykonaj polecenia.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Na podstawie mapy wskaż główne cele polityczne Wspólnoty Niepodległych Państw.

Ćwiczenie 2

Zastanów się, czy Unia Afrykańska ma szansę zostać drugą Unią Europejską.

Ćwiczenie 3

Porównaj działalność Ligi Państw Arabskich i Unii Afrykańskiej.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż, kiedy został podpisany układ białowiecki o utworzeniu Wspólnoty Niepodległych Państw.

☐ 6 listopada 1990 roku

☐ 8 grudnia 1991 roku

☐ 19 grudnia 1991 roku

☐ 12 stycznia 2002 roku

Ćwiczenie 2

Wyjaśnij, czym organizacja międzynarodowa regionalna różni się od organizacji ogólnej (powszechnej).

Ćwiczenie 3

Zapoznaj się z mapą i wykonaj ćwiczenie.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 4

Wymień, jakie funkcje pełnią organizacje międzynarodowe i krótko je opisz.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“ *Karta Organizacji Państw Amerykańskich*

Artykuł 19

Żadne państwo ani grupa państw nie ma prawa interweniować, bezpośrednio lub pośrednio, z jakiegokolwiek powodu, w sprawy wewnętrzne lub zewnętrzne jakiegokolwiek innego państwa. Powyższa zasada zabrania nie tylko siły zbrojnej, ale także wszelkich innych form ingerencji lub usiłowania zagrożenia osobowości państwa lub jego elementów politycznych, ekonomicznych i kulturowych.

Artykuł 20

Żadne państwo nie może stosować ani zachęcać do stosowania środków przymusu o charakterze gospodarczym lub politycznym w celu narzucenia suwerennej woli innego państwa i uzyskania od niego jakichkolwiek korzyści.

Artykuł 21

Terytorium państwa jest nietykalne; nie może być przedmiotem, nawet czasowym, okupacji wojskowej lub innych środków przymusu podjętych przez inne państwo, bezpośrednio lub pośrednio, z jakichkolwiek przyczyn. Nie uznaje się żadnych przejęć terytorialnych ani specjalnych korzyści uzyskanych siłą lub innymi środkami przymusu.

Artykuł 22

Państwa amerykańskie zobowiązują się w stosunkach międzynarodowych, aby nie uciekać się do użycia siły, z wyjątkiem przypadku samoobrony zgodnie z obowiązującymi traktatami lub z ich realizacją.

Artykuł 23

Środki przyjęte w celu utrzymania pokoju i bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującymi traktatami nie stanowią naruszenia zasad określonych w art. 19 i 21.

Źródło: *Karta Organizacji Państw Amerykańskich*, dostępny w internecie: hrlibrary.umn.edu [dostęp 26.03.2020 r.].

Przedstaw, według jakich zasad funkcjonuje OPA.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Maria Michur-Ziemba

Cele i zasady funkcjonowania Wspólnoty Niepodległych Państw

Wspólnota Niepodległych Państw powstała na mocy podpisanego porozumienia o utworzeniu WNP z 8 XII 1991 r. przez przywódców Rosji, Białorusi i Ukrainy. Wolę przystąpienia do Wspólnoty zgłosiły 21 XII 1991 r. również inne republiki związkowe. W skład WNP nie weszły jedynie państwa bałtyckie. Powstanie Wspólnoty Niepodległych Państw wiązało się z procesem dezintegracji i rozkładu ZSRR, na który wpływ miał szereg czynników. Do czynników tych należy zaliczyć czynniki społeczne, polityczne, narodowościowe, religijne, kulturowe, gospodarcze, które spełniały funkcję swoistych katalizatorów, ukierunkowujących ten proces w poszczególnych republikach związkowych. Proces emancypacyjny był wieloetapowy, obejmujący najpierw walkę o uznanie własnego języka za urzędowy, postulat autonomii gospodarczej oraz politycznej, a następnie przyjęcie deklaracji suwerenności i niepodległości. Decyzja o likwidacji ZSRR i utworzeniu WNP nie była decyzją konstytucyjną, została podjęta na fali negacji wszelkich struktur ogólnozwiązkowych. Określenie momentu rozpadu ZSRR i powstania WNP sprawia pewne trudności. Pierwsze porozumienie o likwidacji ZSRR i powstaniu WNP podjęty (8 XII 1991 r.) tylko trzy jego republiki związkowe. Powoływały się one przy tym na swój status republik założycielskich ZSRR. Nie wynikają jednak z tego powodu żadne implikacje w sferze prawa międzynarodowego. Rosja, Białoruś i Ukraina były jedynie trzema z dwunastu republik ZSRR, które – posiadając analogiczny status – decyzji takiej nie podjęły. Nie bez znaczenia był jednak fakt, że republiki, które podjęły decyzję o powstaniu WNP, wypowiadały się

w imieniu 75% ludności, zamieszkującej 80% terytorium ZSRR, jak również to, że na ich terenie była rozmieszczona broń jądrowa ZSRR.

Źródło: Maria Michur-Ziemba, *Cele i zasady funkcjonowania Wspólnoty Niepodległych Państw*, Rzeszów 2007, s. 1.

Wskaż, jakie czynniki wpłynęły na powstanie Wspólnoty Niepodległych Państw.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Andrzej Borowiak

Na szczycie ASEAN przedstawiciel USA krytykuje Chiny za „zastraszanie”

Chiny zastraszają inne kraje, by powstrzymać je od korzystania ze złóż na Morzu Południowochińskim – oświadczył w poniedziałek przedstawiciel USA Robert O'Brien podczas szczytu Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) w Bangkoku.

ChRL rości sobie prawa do niemal całego obszaru Morza Południowochińskiego. Do poszczególnych części tego bogatego w złoża akwenu pretensje zgłasza również kilka krajów ASEAN, w tym Wietnam, Filipiny i Malezja.

„Pekin używa zastraszania, usiłując powstrzymać narody ASEAN przed wykorzystywaniem morskich surowców, blokując dostęp do złóż, z których tylko złoża ropy i gazu warte są 2,5 bln dolarów” - powiedział O'Brien w przemówieniu na szczycie ASEAN-USA, które jest jednym z wydarzeń towarzyszących szczytowi ASEAN w stolicy Tajlandii.

„Ten region nie jest zainteresowany nową erą imperialną, gdzie duży kraj może rządzić innymi w myśl teorii, że siła daje prawo” – oświadczył O'Brien, doradca prezydenta USA Donalda Trumpa ds. bezpieczeństwa narodowego.

O'Brien przekazał również przywódcom krajów ASEAN zaproszenie od Trumpa do udziału w specjalnym szczycie w USA w pierwszym kwartale 2020 roku. Prezydent Stanów Zjednoczonych po raz drugi z rzędu nie uczestniczył w szczycie ASEAN-USA, a najwyższym rangą

przedstawicielem tego kraju był w Bangkoku minister handlu Wilbur Ross.

Źródło: Andrzej Borowiak, *Na szczycie ASEAN przedstawiciel USA krytykuje Chiny za „zastraszanie”*, 4.11.2019 r., dostępny w internecie: forsal.pl [dostęp 26.03.2020 r.].

Wskaż, o jakim zagrożeniu imperialnym dla regionu Azji Południowo-Wschodniej mówił doradca prezydenta USA.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

“*Liga Państw Arabskich odrzuca plan Trumpa dla Bliskiego Wschodu. „Niesprawiedliwy dla Palestyńczyków”*”

Liga Państw Arabskich odrzuciła plan pokojowy dla Bliskiego Wschodu zaproponowany przez prezydenta USA Donalda Trumpa – donosi Al-Jazzera. Arabscy przywódcy stwierdzili, że jest on „niesprawiedliwy”, ponieważ nie respektuje on „podstawowych praw ani aspiracji narodu palestyńskiego”. Przedstawiony we wtorek w Waszyngtonie „plan pokojowy dla Bliskiego Wschodu” ma rozwiązać ponad 70-letni konflikt izraelsko-palestyński. Plan spotkał się z krytyką części społeczności międzynarodowej oraz ekspertów. Zarzucali oni amerykańskiej administracji podejmowanie decyzji korzystnych wyłącznie dla Izraela i zaangażowanie w plan osób, które nie mają doświadczenia w pracy na Bliskim Wschodzie.

Przywódcy państw arabskich oświadczyli, że rozwiązanie problemu możliwe jest jedynie w oparciu o granice państwa palestyńskiego z 1967 roku i o potwierdzające je międzynarodowe traktaty.

Spotkanie Ligi Państw Arabskich odbyło się na prośbę Mahmuda Abbasa, prezydenta Autonomii Palestyńskiej.

- Poinformowaliśmy stronę izraelską, że nie będzie żadnych relacji - w tym tych związanych z bezpieczeństwem - ani z Izraelem, ani ze Stanami Zjednoczonymi - powiedział Abbas podczas posiedzenia. Prezydent Autonomii Palestyńskiej podkreślił też, że nie będzie dyskutować z Trumpem na temat planu pokojowego.

- Trump poprosił, żebym porozmawiał z nim telefonicznie, ale powiedziałem „nie”. Mówił, że chce wysłać mi list, ale odmówiłem - powiedział Abbas.

We wtorek, po ogłoszeniu planu w Waszyngtonie, w miastach Zachodniego Brzegu doszło do starć Palestyńczyków z izraelską policją. Rannych zostało kilkanaście osób. Kilka tysięcy osób protestowało też w palestyńskiej Strefie Gazy. Libański Hezbollah oświadczył, że plan ma zniszczyć Palestyńczyków, a rządzący w Gazie Hamas uznał, że pomysł jest „agresywny”. (...)

Źródło: *Liga Państw Arabskich odrzuca plan Trumpa dla Bliskiego Wschodu. „Niesprawiedliwy dla Palestyńczyków”*, 1.02.2020 r., dostępny w internecie: wiadomosci.gazeta.pl [dostęp 26.03.2020 r.].

Omów cele Ligi Państw Arabskich wynikające z powyższego tekstu.

Dla nauczyciela

Autor: Jarosław Dyrda

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Regionalne systemy bezpieczeństwa i współpracy

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XIII. Ład międzynarodowy.

Uczeń

20) przedstawia cele organizacji regionalnych i subregionalnych o charakterze ogólnym: Wspólnoty Niepodległych Państw, Organizacji Państw Amerykańskich, Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, Ligi Państw Arabskich i Unii Afrykańskiej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- odróżnia cele działania wybranych organizacji regionalnych i subregionalnych o charakterze ogólnym;
- charakteryzuje działalność Wspólnoty Niepodległych Państw;
- omawia zadania Organizacji Państw Amerykańskich;
- wskazuje cele Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej;
- porównuje działalność Ligi Państw Arabskich i Unii Afrykańskiej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- dyskusja;
- praca z mapą;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem mapy interaktywnej.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Zajęcia przeprowadzone metodą kształcenia wyprzedzającego. Podczas poprzedniego spotkania uczniowie otrzymują zadanie przygotowania krótkich prezentacji poświęconych wybranym organizacjom międzynarodowym.

2. Podział klasy na pięć grup:

- grupa I – Wspólnota Niepodległych Państw;
- grupa II – Organizacja Państw Amerykańskich;
- grupa III – Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej;
- grupa IV – Liga Państw Arabskich;
- grupa V – Unia Afrykańska.

3. Przedstawienie tematu i celów zajęć. Wprowadzenie do zagadnień poruszanych na lekcji przez krótką informację o ONZ, największej organizacji międzynarodowej na świecie.

Faza realizacyjna

1. Burza mózgów – organizacje międzynarodowe i subregionalne – uczniowie zastanawiają się, do czego one służą, czym są i czym się od siebie różnią. Wyniki rozważań są zapisywane na tablicy i będą stanowić element notatki z lekcji.

2. Następnie poszczególne grupy będą prezentować przygotowane przez siebie charakterystyki wybranych na wcześniejszej lekcji organizacji międzynarodowych

i subregionalnych. W trakcie prezentacji poszczególnych grup zespół klasowy może śledzić na mapie państwa członkowskie danej organizacji. Nauczyciel uzupełnia wypowiedzi uczniów w trakcie lub po zakończeniu prezentacji. Rozmowa nauczająca.

3. Każda grupa prezentuje streszczenie swoich prezentacji na tablicy, w celu sformułowania notatki z lekcji. Dyskusja na forum klasy o roli, jaką pełnią organizacje międzynarodowe, czy są szansą na rozwój gospodarczy, polityczny i społeczny swoich członków, ich bliższą współpracę i zwiększenie się ich roli na świecie.

Faza podsumowująca

1. Podsumowanie wiadomości o wybranych organizacjach międzynarodowych w postaci notatki z lekcji zapisanej w zeszycie przedmiotowym.

2. Wykonanie ćwiczeń do mapy.

Praca domowa:

Wykonanie ćwiczeń interaktywnych z modułu „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Maciej Raś, Agata Włodkowska, *Bezpieczeństwo obszaru WNP*, [w]: Ryszard Zięba, *Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, wyd. 1. Warszawa, 2008.

Maria Michur-Ziemba, *Cele i zasady funkcjonowania Wspólnoty Niepodległych Państw*, Rzeszów 2007.

Karta Organizacji Państw Amerykańskich, hrlibrary.umn.edu.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Mapa interaktywna może zostać wykorzystana do lekcji powtórkowej lub jako podstawa do przygotowania referatu lub prezentacji o wybranych organizacjach międzynarodowych na świecie.